

Zpráva Akreditační komise o hodnocení doktorského studia na Fakultě ekonomiky a managementu Univerzity obrany v Brně

duben 2010

Úvod

Akreditační komise (dále jen AK) rozhodla na svém zasedání ve dnech 23. – 25.11.2009, že bude v souladu s § 84 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), provedeno hodnocení doktorského studia na Fakultě ekonomiky a managementu (dále jen FEM) Univerzity obrany v Brně (dále jen UO). Pro tuto činnost jmenovala AK účelovou pracovní skupinu ve složení Miroslav Liška (VUT v Brně) – předseda, Jana Geršlová (VŠB-TU Ostrava), Petr Kyloušek (MU), Miroslav Rousek (MENDELU v Brně).

Účelová pracovní skupina měla pro hodnocení následující podklady:

- hodnotící zprávu zpracovanou vedením fakulty podle metodiky dané dotazníkem pro hodnocení příslušné akreditované činnosti,
- upřesňující podklady vyžádané účelovou pracovní skupinou,
- poznatky získané návštěvou fakulty dne 18.3.2010,
- informace přístupné nebo pro činnost účelové pracovní skupiny zpřístupněné na webových stránkách UO,
- dopisy uvádějící, že při uskutečňování doktorského studijního programu není dodržován Studijní a zkušební řád UO.

Zjištění

FEM UO má akreditován jeden doktorský **studijní program „*Ekonomika a management*“** se dvěma studijními obory v prezenční a kombinované formě studia „*Ekonomika obrany státu*“ (s platností doby akreditace do 31.1.2018) a „*Vojenský management*“ (s platností doby akreditace do 31.12.2010).

Témata disertačních prací vyplývají z následujících oblastí, na které je zaměřena výzkumná činnost fakulty:

- rozvoj vojenského umění s důrazem na aktuální metody vedení boje,
- rozvoj interoperability a kompatibility sil a prostředků v rámci širšího úsilí mezinárodního společenství v operacích NATO a EU,
- automatizace velení a řízení v soudobých a budoucích operacích, podpora rozhodovacích procesů velitelů – manažerů,
- průzkum, sběr, vyhodnocování a distribuce zpravodajských informací,
- Network Enabled Capability – vliv na systém velení a řízení a širší sociální a psychologické aspekty činnosti ozbrojených sil,
- zvýšení modularity ozbrojených sil ČR při vytváření pružných organizačních (úkolových) uskupení,
- komplexní ochrana sil v operacích, detekce a eliminace min a improvizovaných výbušných zařízení,

- ochrana obyvatelstva a zvyšování environmentální bezpečnosti,
- krizový management,
- rychlá a účinná reakce na asymetrické operace protivníka s důrazem na působení v zastavěném prostoru,
- ekonomická teorie aliance, sdílení ekonomického břemene a užiteků v rámci aliance,
- hospodářské zabezpečení obrany, teorie trhu, nabídky a poptávky jako faktorů determinace chování firem a spotřebitele v obranném sektoru,
- mezinárodní obchod se zbraněmi a offsetové transakce,
- efektivní alokace zdrojů na úrovni organizačních složek státu - součástí veřejného sektoru,
- řízení ekonomických procesů a činností v ozbrojených silách,
- integrované logistické zabezpečení v alternativním operačním prostředí,
- výcvik vojenských profesionálů a jejich příprava na výkon funkce a plnění úkolů v operacích.

Odborná činnost je podporována šesti projekty MO a dvěma projekty GAČR. Protože doktorské studium je otevřeno i civilním studentům, je vhodné si uvědomit, že z uvedených sedmnácti odborných oblastí jsou dvě ekvivalentní zaměřením v civilním výzkumu, šest je uplatnitelných jak v civilním, tak i v armádním sektoru a zbylých devět je uplatnitelných pouze v armádním sektoru.

Počty studentů DSP

Celkový počet studentů v doktorském studijním programu, kteří studovali v období od 1. 1. 2004 - 31. 12. 2009.

- Celkový počet studentů za uvedené období
(rozdělení na Prezenční /Kombinovanou formu): **170** (18/152)
- Z toho počtu:
- počet úspěšných absolventů (rozdělení na P/K formu): **23** (6/17)
  - počet neúspěšných studentů (rozdělení na P/K formu): **59** (7/52)
  - současný počet studentů (rozdělení na P/K formu): **88** (5/83)

Neúspěšnost studia na UO má některé specifické důvody (především reorganizace), ale většinou jsou shodné s důvody zanechávání studia v doktorských studijních programech na ostatních vysokých školách.

Informace o současném počtu studentů ve studijních oborech

Počet vojenských/civilních absolventů magisterských oborů	2008/2009	Předpoklad 2009/2010
Ekonomika obrany státu	36/24	43/18
Vojenský management	11/2	34/1

Další informace o počtu studentů

Počet přijatých vojenských/civilních studentů k doktorskému studiu	2009/2010 z UO	2009/2010 z jiných VŠ	2009/2010 z armádních pracovišť
Ekonomika obrany státu	4*/-	-/1**	5/1
Vojenský management	-/-	-/1**	11/1

Poznámka:

- * absolventi magisterského studijního programu na UO (2008/2009), kteří byli přijati do prezenční nebo kombinované formy doktorského studia,
- ** z pracoviště mimo resort MO,
- z armádních pracovišť - vojáci a občanskí zaměstnanci z resortu MO (včetně UO).

Seznam studentů, kteří doktorské studium absolvovali:

(se zdůvodněním nedodržení doby studia <3;7> let)

a) **v kratší době** než je standardní doba studia 3 roky:

1 studentka

Důvody:

- Studium zahájila dne **1. 9. 2006** v prezenční formě studia (standardní doba studia 3 roky). Státní doktorskou zkoušku vykonala dne 2. 7. 2008 a obhajobu disertační práce vykonala v souladu se studijním a zkušebním řádem a podle individuálního studijního plánu dne **26. 8 2009** s výsledkem - Prospěla.

b) **v delší době** než je 7 let, kterou připouští Studijní a zkušební řád UO:

1 student

Důvody:

- Studium zahájil dne **1. 10. 1996** v externí formě studia (standardní doba studia 5 let).
- Ve třetím ročníku bylo studentovi, vzhledem k neperspektivnosti, změněno téma disertační práce. Následně v důsledku toho, že nové téma nekoresponduje s jeho odbornou orientací, odstoupil školitel. Student se rozhodl řešit situaci přerušением studia.
- Na základě žádosti studenta děkan Fakulty ekonomiky obrany státu VVŠ PV ve Vyškově přerušil jmenovanému studium na jeden rok v době od 1. 10. 2000 do 30. 9. 2001.
- Po opětovném zápisu do studia vykonal jmenovaný zbývající zkoušku z anglického jazyka. Státní doktorskou zkoušku úspěšně vykonal dne 31. 10. 2002.
- Žádost o povolení vykonat obhajobu disertační práce předložil tehdejšímu děkanovi Fakulty ekonomiky a managementu VVŠ PV ve Vyškově dne 29. 9. 2003 a děkan žádosti následujícím dnem vyhověl. Obhajobu disertační práce jmenovaný vykonal dne **29. 1. 2004** s výsledkem - Prospěl.

Školitelé

Kvantifikovaný přehled všech výstupů vědecké, výzkumné, a další tvůrčí činnosti zaznamenaných v Informačním systému výzkumu, vývoje a inovací - v databázi RIV, jejichž nositelem je Fakulta ekonomiky a managementu Univerzity obrany v Brně.

Rok / Druh výsledku	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Článek v odborném periodiku</i>	4	10	49	74	21
<i>Odborná kniha</i>	0	4	6	4	7
<i>Kapitola v knize</i>	0	3	11	12	4
<i>Článek ve sborníku</i>	11	163	178	230	16
<i>Patent</i>	0	2	0	0	0
<i>Ostatní výsledky</i>	0	2	14	18	30

Výrazný pokles výstupů v kategorii článků a příspěvků ve sbornících konferencí mezi rokem 2007 a 2008 je dán změnou metodiky hodnocení výsledků výzkumu a vývoje.

Kvalifikační a věková struktura školitelů

Školitelé	Počet	< 60 let	<60-65> let	> 65 let
Profesoři	9	3	5	1
Docenti	17	7	7	3
Ostatní	18	18	0	0
Celkem	44	28	12	4

Poznámka:

- počet školitelů vychází ze stavu ke dni 31. 12. 2009,
- jsou uvedeni i 3 možní školitelé (prof. Urban, plk. prof. Příkryl a doc. Šelešovský), kteří v současné době nevedou žádného studenta.

Z uvedených 44 školitelů mají 4 školitelé dohromady 3 publikace v časopisech s IF, 19 školitelů má 69 článků v časopisech uvedených v seznamu recenzovaných časopisů, konkrétně v časopisech Vojenské rozhledy (vydává MO), Obrana a strategie (UO), Spektrum (SPBI, VŠB-TU). Ostatní školitelé nemají články v respektovaných časopisech, jejich publikace jsou založeny na příspěvcích ve sbornících konferencí. Publikační aktivita školitelů má poměrně nízkou úroveň.

Počet knih, jejichž autory jsou školitelé

Ke zpřesnění knižních výstupů byl vypracován seznam knižních publikací, které odpovídají definici knihy podle Metodiky hodnocení výsledků výzkumu a vývoje.

1. CIBÁKOVÁ V., MALÝ I., ŠELEŠOVSKÝ, J. *Veřejná správa v kontextu přípravy a vstupu státu do Eurozóny*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 231 s. ISBN 978-80-210-4979-6.
2. EICHLER, J. *Mezinárodní bezpečnost v době globalizace*. Praha: Portál, 2009. 327 s. ISBN 978-80-7367-540-0.
3. EICHLER, J. *Mezinárodní bezpečnost na počátku 21. století*. Praha: Ministerstvo obrany ČR – AVIS, 2006. 303 s. ISBN 80-7278-32-2.

4. GALATÍK, V. a kol. *Principy obrany České republiky „2030*. Brno: ÚSS UO, 2008. 81 s. ISBN 978-80-7231-513-0.
5. GALATÍK, V. a kol. *Postkonfliktní stabilizace – příklad Iráku*. Brno: ÚSS UO, 2007. 102 s. ISBN 978-80-7231-249-8.
6. GRASSEOVÁ, M., DUBEC, R., HORÁK, R. *Procesní řízení ve veřejném i soukromém sektoru*. Brno: CPress, 2008. 266 s. ISBN 978-80-251-1905-1.
7. HAJNA, P., CEMPÍREK, M., MÁLEK, Z., ŠKOLNÍK, M., IŽÁRIK, Š. *Logistika v ozbrojených silách ČR a SR ve 21. století*. Liptovský Mikuláš: EFIS Liptovský Mikuláš, 2008. 131 s. ISBN 978-80-89329-08-3.
8. HALÁSEK, D., LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. Ostrava: VŠB-TU, 2008. 230 s. ISBN 978-80-248-1854-2.

Od Akademického roku 2009/2010 může být v souladu se Studijním a zkušebním řádem UO školitelem pouze profesor nebo docent. Při doporučení 3-5 studentů na jednoho školitele to znamená, že FEM UO má velmi omezený počet perspektivních školitelů.

Úroveň doktorských disertačních prací

Předložené doktorské disertace, které měla UPS fyzicky k dispozici, ve velké většině případů splňovaly kritéria kladená na tento typ kvalifikačních prací. Trend kvality byl směrem k současnosti patrný, od starších prací směrem k novějším je znát větší důraz na důsledné uvádění zdrojů, ze kterých doktorand vycházel, a na aplikaci zásad metodologie odborné práce. Také výsledky posudků se shodovaly s úrovní práce a jejím závěrečným zhodnocením.

Závěry a doporučení

AK považuje sebehodnotící zprávu zpracovanou Fakultou ekonomiky a managementu Univerzity obrany v Brně (FEM UO) za kvalitní, a to jak z hlediska otevřenosti, tak i z hlediska výpovědní hodnoty. Doktorské studijní programy jsou uskutečňovány v souladu s udělenou akreditací. Na základě provedeného hodnocení je možné konstatovat následující závěry:

1. Silné stránky
  - Originální obsahová orientace témat výzkumných úkolů, podporovaných resortním ministerstvem.
  - Odhodlání současného vedení fakulty i univerzity zvyšovat kvalitu doktorského studia na FEM UO.
  - Snaha vedení fakulty zaměřit se na snížení počtu doktorandů, který by odpovídal reálným možnostem kvalitního zázemí školitelů.
2. Slabé stránky
  - Nízké počty vědecky aktivních pedagogů s vědecko-pedagogickými hodnostmi a s tím související omezené možnosti počtu studentů přijímaných k doktorskému studiu.
  - V seznamu školitelů se vyskytují pedagogové, u kterých lze mít vážnou pochybnost, zda budou mít dostatečně velký časový prostor, aby mohli vést doktorské disertace. Jde o pedagogy mimo UO, často s úvazky na více školách, případně ve vysoké vedoucí akademické funkci.

- Nízká publikační aktivita akademických pracovníků, zejména v oblasti odborných monografií a v časopisech s IF a s tím související i nízký počet kvalitních publikací doktorandů.
- Malá schopnost zobecňovat výsledky resortního výzkumu, a tím zvýšit možnost publikování i mimo rámec armády.

3. Příležitosti

- Využití originálních, resortem podporovaných témat k rozvoji výzkumu a ke zvýšení kvalitních výstupů pracovníků FEM UO.

4. Problémy ohrožující perspektivu akreditace doktorského studijního programu „Ekonomika a management“

- Nedostatečný počet aktivně se vědecky projevujících profesorů a docentů, kteří by v nejbližších letech byli schopni významně ovlivnit rozvoj doktorských studijních programů.
- Zvážení koncepce státní závěrečné zkoušky: v náplni státní doktorské zkoušky je uváděn předmět Metodologie odborné práce. K ověření znalostí a dovedností z absolvování tohoto kurzu by neměla sloužit zkouška, ale schopnost uplatnit získané poznatky ve výstupech samostatné odborné činnosti studenta, kterými jsou pojednání ke státní doktorské zkoušce a disertační práce.

Závěry k akreditaci studijních programů

AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace doktorského studijního programu *Ekonomika a management* se studijním oborem *Vojenský management* se standardní dobou studia 3 roky, formou studia prezenční a kombinovanou, na dobu platnosti do 31.1.2018.